

Hodnotenie Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2013 až 2015

7.11.2012

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) vznikla v roku 2012 ako nezávislý orgán monitorovania a hodnotenia vývoja hospodárenia Slovenskej republiky. V záujme obohatenia parlamentnej diskusie pripravila RRZ hodnotiacu správu k Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2013 až 2015, ktorý bol predložený vládou na rokovanie Národnej rady SR.

Hodnotenie rozpočtu je rozdelené do piatich častí: 1) hodnotia sa rozpočtové ciele 2) súlad cieľov s aktuálnym ekonomickým vývojom a konsolidačné úsilie, vrátane pomenovania rizík rozpočtu 3) plnenie národných a EÚ rozpočtových pravidiel 4) pravidlá transparentnosti 5) vplyv na dlhodobú udržateľnosť.

Rada hodnotí veľmi pozitívne, že v návrhu rozpočtu je jednoznačná deklarácia kľúčového cieľa pre rok 2013: zníženie deficitu verejných financií pod 3% z HDP.

Okrem veľkej neistoty v makroekonomickom prostredí a možných efektov zmeny správania sa subjektov z dôvodu prijatých konsolidačných opatrení vníma RRZ v rozpočte riziká vo viacerých oblastiach. Medzi najväčšie patrí rozpočtovanie samospráv, kde sa predpokladá výrazné zníženie výdavkov na horizonte do roku 2015. Rada tiež považuje za málo pravdepodobné, že výsledok v oblasti verejného zdravotníctva bude možné dosiahnuť bez prijatia dodatočných opatrení. Poslednou veľkou oblasťou je prebiehajúci dialóg medzi vládou a odbormi v oblasti zvýšenia plátov v školstve .

Z pohľadu zmeny čistého bohatstva štátu sa vynárajú otázky aj pri konsolidácii cez možné znehodnotenie kapitálových aktív, ambiciózne predpoklad hospodárenia štátnych podnikov, predaj majetku a osobitné odvody vo finančnom sektore. Zároveň by bolo jednoznačne negatívne použitie rezervy na výstup ľudí z kapitalizačného piliera na bežné výdavky.

Z pohľadu dodržiavania fiškálnych pravidiel v roku 2013 rozpočet rešpektuje pravidlá definované tak v domácej ako aj v zahraničnej legislatíve. Alarmujúci je však vývoj verejného dlhu na strednodobom horizonte, kde rozpočet predpokladá nárast na 56% HDP v roku 2015. RRZ vníma veľmi pozitívne obsahové zmeny v rozpočte vo väzbe na zákonné požiadavky na informácie z ústavného zákona. Negatívne však treba hodnotiť nedodržanie termínu zverejnenia júnovej daňovej prognózy.

Z dlhodobého hľadiska je možné skonštatovať, že spolu so zmenami v dôchodkovom systéme dochádza k zlepšeniu dlhodobej udržateľnosti verejných financií na Slovensku.

Návrh rozpočtu obsahuje rezervu na možný zhoršený vývoj ekonomiky, čo však pri materializácii všetkých najvýznamnejších rizík, vrátane tých na výdavkovej strane, nemusí postačovať. Ak nedôjde k významnému zhoršeniu externého prostredia, rozpočtový cieľ pre rok 2013 je dosiahnuteľný, avšak podľa názoru RRZ bude potrebné na elimináciu identifikovaných rizík prijať ďalšie operatívne alebo systémové opatrenia.

